

DRANGEDAL
KOMMUNE

Forslag til

Planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel 2019-2029

Lagt ut på høring 30.10.2018

Innhold

Bakgrunn	3
Formålet med planarbeidet	3
Utfordringer	3
Folketallsutvikling	4
Arbeidsplassutvikling	4
Folkehelse	4
Tillit	4
Drangedal- en samskapende kommune	4
Opplegg for medvirkning	5
Framdriftsplan	6
Vedlegg 1	8
Nasjonale føringer	8
Regionale planer og føringer	8
Kommunale planer og føringer	8
Vedlegg 2 Kunnskapsgrunnlag	9

Bakgrunn

Som en del av det kommunale planarbeidet skal Drangedal kommune gå i gang med å revidere kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2019-2029 jamfør vedtak 15.12.2016, sak 99/16.

Planarbeidet varsles samtidig med at forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Høringsfrist for forslag til planprogram er minimum 6 uker.

Krav om planprogram er hjemlet i plan- og bygningslovens §4.1:

For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.

Formålet med planarbeidet

Kommuneplanens samfunnsdel er hjemlet i plan- og bygningslovens § 11-2:

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

Det er en rekke nasjonale, regionale og kommunale føringer som må tas hensyn til i planarbeidet. Disse er listet opp i vedlegg 1.

Utfordringer

Drangedal kommune er opptatt av at planleggingen, strategiene som velges og tiltakene som foreslås satt i verk skal være kunnskapsbasert. Det er forut for utarbeiding av planprogrammet gjennomført en rekke analyser (referert i vedlegg 2) som peker på sentrale utfordringer for kommunen framover:

Folketallsutvikling

Drangedal har hatt stabilt folketall de siste årene, men veksten har vært sterk i landet for øvrig, så relativt sett har utviklingen i Drangedal vært svak. Dersom Drangedal ikke skal få nedgang i folketallet framover må de bli mer attraktive enn tidligere.

Andelen eldre i Drangedal har økt de siste årene, og andelen barn og unge går ned. Dette er en betydelig utfordring.

Blant tilflytterne er det om lag like mange kvinner som menn, men kvinnene (19-45 år) er i klart flertall når det gjelder utflytting.

Ellers preges befolkningen i Drangedal av stort mangfold når det kommer til nasjonaliteter. Nederland, Syria, Polen og Tyskland er sterkest representert, og det kan synes som Drangedal har klart å beholde en langsiktig effekt av tidligere tilflyttingsprosjekt rettet mot nederlendere (Placement):

Arbeidsplassutvikling

Drangedal har mange arbeidsplasser i bransjer med nedgang (ugunstig bransjestruktur), og har hatt en svakere utvikling de siste årene enn landet for øvrig. Drangedal må dyrke sine fortrinn som Hyttekommunen Drangedal, og få til økt verdiskaping på lokale ressurser som landbruk og mat, innlandsfisk (inkl oppdrett), mineraler, skog og biomasse, utmark og kultur.

Det må også jobbes regionalt med arbeidsplassutvikling.

Folkehelse

Både Ungdata-undersøkelsen og folkehelseprofilen for Drangedal peker på sosial ulikhet i helse som en viktig utfordring framover. Helse og levevaner henger sammen med, og varierer med sosiale forhold, slik som utdanningsnivå og inntekt. Sosial ulikhet i helse gjennomsyrrer igjen de andre store folkehelseutfordringene; psykisk og fysisk helse og levekårsproblemer.

Tillit

Det er gode tillitsforhold internt i kommunen, men tilliten mellom kommunen og næringslivet kan forbedres. Næringslivet har lav selvtillit og lavt samfunnsengasjement.

Drangedal- en samskapende kommune

Drangedals hovedutfordring framover er å få tilflytting. Kommunen må framstå som en mer attraktiv plass å flytte til, og det må være attraktivt å bli der. Det må skapes en utviklings- og endringskultur der alle mobiliseres til innsats for å øke attraktiviteten.

For å få til dette anser kommunen det som avgjørende at både kommunen som organisasjon og kommunesamfunnet (næringsliv, frivillighet, grendelag mm) i større grad utvikler planene, strategien og tiltakene i fellesskap. Drangedal kommune ønsker å utvikle og etablere samfunnsplanleggingen som en kontinuerlig prosess, og vil prøve ut nye tiltak for å øke attraktiviteten og utvikle den lokale identiteten og stoltheten.

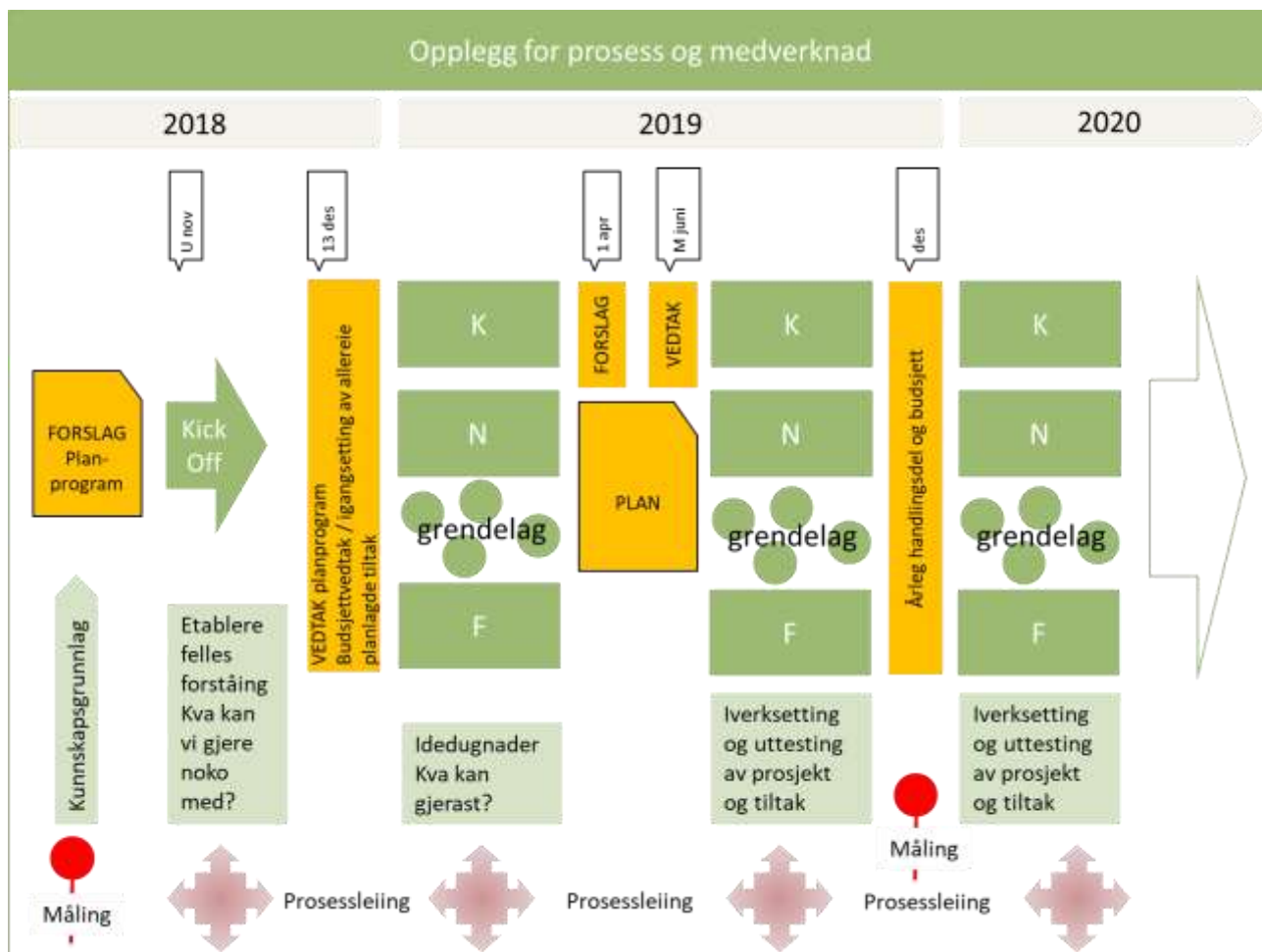
Samskaping krever mot til å prøve og feile, og mot til å teste ut hvordan ulike tiltak og medvirkningsopplegg virker. For å kunne gjøre denne uttestingen systematisk må det settes av ressurser til kunnskapsbaserte prosesser og følgeevaluering.

Opplegg for medvirkning

Medvirkning skal bidra til å redusere interessekonflikter og gi omforente løsninger. For å møte framtidens utfordringer er medvirkning og samskaping også en strategi for å få til økt attraktivitet og utvikling av lokal identitet og stolthet. Medvirkningen vil utvikles underveis, avhengig av erfaringer med og resultater av de tiltakene og aktivitetene som testes ut.

Aktuelle medvirkningsaktiviteter vil være:

- Høring av planprogram og planutkast, med muligheter for skriftlige innspill
- Folkemøte ved oppstart for å skape felles forståelse
- Idedugnader på grendenivå om nye tilflyttingstiltak, og uttesting av disse, eksempelvis:
 - Nye alternative (attraktive) tomter og boformer (eks. hyttehuset / hushytta)
 - Virkemidler for å gjøre det attraktivt å bygge (eks. egenkapitaltilskudd til bolighus etter at huset er ferdigstilt)
 - Rekruttering av livsstilsflyttere
 - Markedsføring i sosiale medier
 - Særskilte tiltak for innvandrere
- Samhandling med skole og barnehage om ulike prosjekter for å styrke lokal identitet, eksempelvis
 - Photovoice
 - Grunderuke
- Prosjekter som involverer utflyttet ungdom, for å skape engasjement og potensiale for tilbakeflytting, eksempelvis:
 - Framtidsverksted
- Arbeidsseminar / temadag om samskaping, for administrasjon og frivillighet
- Idedugnad mellom administrasjon og frivillighet for å utvikle nye tilbud
- Idedugnader med næringsliv for å utvikle nye satsinger
- Drøftinger underveis i kommunestyret

Figur 1

Opplagg for planprosess og medvirkning. (K=kommune, N=næringsliv, F=frivillighet). I dette planarbeidet legger vi opp til en systematisk kunnskapsbasert prosess også etter at planen er vedtatt, for kunne nå ambisiøse mål om økt attraktivitet.

Framdriftsplan

Planprosessen legges opp etter følgende framdriftsplan:

Dato	Aktivitet
30. oktober 2018- Formannskapet	Kunngjøring oppstart planarbeid og høringsvedtak for planprogram (6 ukers frist)
Ultimo november	Folkemøte for å etablere felles forståelse av utfordringer samt opplagg for planprosess
13. desember 2018	Vedtak planprogram. Budsjettvedtak for allerede planlagte og igangsatte tiltak.
1, april 2019	Forslag til plan ferdig
Medio juni 2019	Vedtak plan

Etter at planen er vedtatt (juni 2019) er det lagt opp til uttestinger av prosjekter og tiltak. Disse skal årlig innarbeides i handlingsplaner og økonomiplan.

Vedlegg 1

Nasjonale føringer

Plan- og bygningsloven

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2015)

Forskrift om konsekvensutredning

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018)

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)

Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2011)

Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging

Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag

Rikspolitiske retningslinjer for styrking av barn og unges interesser

Naturmangfoldloven

Kulturminneloven

Vannressursloven

Vannforskriften

Forurensningsloven

Drikkevannsforskriften

Regionale planer og føringer

Bærekraftige Telemark - Regional planstrategi 2016-2020

Regional plan for oppvekst og kompetanse for Telemark 2016-2020 – Livslang læring

Regional plan for nyskaping og næringsutvikling, edtatt 2011

Regional plan for reiseliv og opplevelser, vedtatt 2011

Regional plan for folkehelse i Telemark 2018–2030

Senterstrukturplan for Telemark 2003

Regional plan for samordna areal og transport i Telemark 2025 – 2025

Planprogrammet for regional klimaplan for Telemark 2019- 2026

Kommunale planer og føringer

Kommuneplanen (samfunnsdelen) 2015-2026

Kommunal planstrategi 2016-2020

Planprogram for revisjon av samfunnsdelen og arealdelen 2015-2026

Årsbudsjett 2018. Økonomiplan 2018-2021.

Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse 2015

Energi- og klimaplan 2010 - 2020

Boligsosial handlingsplan 2015-2020

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2012-2024

Strategisk næringsplan for Grenland 2017-2020

Vedlegg 2 Kunnskapsgrunnlag

Det er forut for, og som grunnlag for, utarbeiding av planprogrammet gjennomført en rekke analyser som peker på sentrale utfordringer for kommunen framover:

Thorstensen, Audun, Erik Magnussen og Anja Hjelseth (2018): Helse- og velferdsplan 2018-2027 Drangedal kommune. TF-rapport nr. 431.

Thorstensen, Audun (2018): Flytteanalyse for Drangedalkommune. Notat fra Telemarksforskning.

Vareide, Knut og Hanna N. Storm (2018): Regional analyse Drangedal 2017. Næringsutvikling, befolkningsutvikling, attraktivitet og scenarier. TF-rapport nr. 428.

Vareide, Knut (2018): Tillitsmåling Drangedal. TF-rapport nr. 433.